1937 ий
16
ОКТЬАБРЬ
№ 75 (359)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!

Рвэзэ Коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн Горком орган

СССР ВЭРХОВНО СОВЭТЫШ САИЛЫМЭ КЭЧЭ НЭРГЭН

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалмыжэ

СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ кэчым сайлышаш срок дэч кок тылзэ ончыч да паша ыштыдымэ кэчын установитлымэ нэргэн Чрэзвычайнэ VIII Совэт Сйэздын пунчалмыжэ да „СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын" 72 статьажэ нэгызэш, СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт **пунчалэш:**

1. СССР Вэрховно Совэтыш сайлымашым **1937 ий 12 дэкабрьлан** назначитлаш.

2. СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ шотышто избиратэльнэ кампаньэ 1937 ий 12 октьабрь гыч тӱҥалмым увэртараш.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш—СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Моско, Крэмль. 1937 ий 11 октьабрь.

Вэрховно Совэтыш эн достойно йэҥ-шамычым сайлэна

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалжэ почэш, СССР Вэрховно Совэтыш сайлымаш 12 дэкабрьыштэ эртаралтэш. 12 октьабрь гыч избиратэльнэ кампаньэ тӱҥалын.

Вэрховно Совэтыш сайлаш йамдылалтмаш Кугу Социалистичэский рэвольуцийын 20-шо идалыкшэ дэнэ иктэш толэш. Большэвик партийын вуйлатымэ пашазэ класс 20 ий ожно Совэт вэрч кучэдалмашкэ калык массым вӱдэн нангайыш да шэмэр калык властьым кидышкыжэ нальэ.

Коло ий—историйыштэ кужу жап огыл. Но тидэ жапыштэ совэт власть элын тӱсшым йӧршынак вашталтэн шуктэн, шэмэр-шамычын илышыштым тӱҥ гычак сайэмдэн.

Кызыт калыкын улшо шэргакан пойанлыкшэ гыч, шотлэн пытарыдымэ цэнностьшо гыч тудын эн лишылжэ, эн шэргыжэ—партий дэн совэт власть—калыкын вийжым, куатшым, чапшым лукшо источник. Лэнин—Сталин партий дэч, совэт власть дэч п о с н а мэмнан родинна ок лий ыльэ.

Совэт строй шэмэр калыклан пийалым кондэн. Совэт калык шкэ элжым пытартыш чӱчалтыш вӱр мартэ эралаш йамдэ. Тудо шкэнжын социалистичэский элжым нойыдэ пэнгыдэмдэн толэш.

СССР Вэрховно Совэтыш сайлымаш — всэобщо, тӧр вик да тайнэ сайлымаш—совэт стройын, совэт дэмократийын кугу торжэствожо.

Мэмнан молодьож сайлымашлан поснак кугу куанымаш дэнэ йамдылалтэш. Мэмнан молодьожын гайэ политичэский права нымогай элыштат укэ. Луаткандаш ийыш шушо мэмнан рвэзэ, ӱдыр - шамыч сайлымаштэ участвоватлаш правам налмышт дэнэ кугэшнат. „Мыланэм тэний луатканадаш ий тэмын. Мый Вэрховно Совэтыш сайлымаштэ участвоватлаш тӱҥалам. Мыйын илышыштэм тэнийсэ ий эн замэчатэльнэ ий" манэш Морко пэдучилищын студэнткаже—Салахутдинова М. Тидэ ойчумыр молодьожын ойжо.

Ожнысо йӧсылык гыч утлышо, совэт власть дэнэ пырльа кушшо, пэнгыдэмшэ, Лэнин—Сталин партий вуйлатымэ молодьож варaш кодшо да тайныштшэ шамычым ончыко нангайаш ӱжалтын. Калык тушман-шамыч—троцкист, буржуазнэ националист-шамыч—фашизмын тарлымэ пийышт избиратэльнэ кампаньэ г о д ы м шкэныштын шакшэ пашаштым ыштат. Молодьожлан, эн ончычак комсомолэц-шамычлан тушман шамычын пашаштым пэш чот эскэрэн, разоблачитлэн шогыман, кандидат спискыш ик тушманланат логалаш эрыкым п у м а н огыл. Молодьож организаций-шамыч Вэрховно Совэтыш шкэ кандидатыштым выдвигатлаш праван улыт. Совэт молодьож эн сай, достойно, тэргымэ йэҥ-шамычым ойра.

Лэнин — Сталин знамьэ йӱмакэ чумыргышо совэт молодьож Вэрховно Совэтыш сайлымэ пэрвой мандатым шкэ вожцьышлан да туныктышыжлан—кугу Сталинлан пуа.

У МОСКО.
Сӱрэтыштэ: СССР Наркомлэспромын пӧртшӧ (Киров урэмыштэ).

СССР Вэрховно Совэтыш сайлашлан Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс составым утвэрдитлымэ нэргэн

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэтын пунчалмыжэ

„СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын" 34 дэн 35 статьашт нэгызэш СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт ПУНЧАЛЭШ:

СССР Вэрховно Совэтыш сайлышашлан Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комиссым общэствэннэ организаций дэн шэмэр общэствэ-шамычын тыгэй прэдставитэльышт составаным утвэрдитлаш:

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс прэдсэдатэль МОСКАТОВ Пэтр Гэоргиэвич—Профэссиональнэ сойуз-шамычын Всэсойузный Цэнтральный Комитэт дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс прэдсэдатэльын замэститэльжэ Отто Йульэвич Шмидт—Высший школ дэн наук учрэждэньэ пашайэн-шамыч Профэссиональнэ сойуз дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс сэкрэтарь МАЛЭНКОВ Гьоргий Максимилианович —политик-просвэтитэльнэ учрэждэньэ пашайэн-шамыч Профэссиональнэ сойуз дэч.

Цэнтральнэ Избиратэльнэ Комисс члэн-шамыч:

ХРУЩЭВ Никита Сэргэйэвич—Моско коммунистичэский организаций дэч.

УГАРОВ Алэксандр Иванович—Лэнинград коммунистичэский организаций дэч.

МЭХЛИС Лэв Захарович—„Правда" газэт пашайэн-шамыч коллэктив дэч.

ШОЛОХОВ Михаил Александрович—Совэт Писатэль Ушэм дэч.

КОСАРЭВ Алэксандр Васильэвич—Всэсойузный Лэнинский Коммунистичэский Рвэзэ Ушэм дэч.

ГОРШЭНИН Павэл Сидорович—СССР оборонылан да авиационно-химичэский строитэльствылан полшымо общэствын Цэнтральнэ Совэтшэ (Осоавиахим) дэч.

ШАПОВАЛОВА Татьана Пэтровна—Воронэж область „Большэвик" колхоз колхозник-шамыч дэч.

КОЛЭСНИК Николай Филиппович—Харьков тракторно завод пашазэ, служышо да инжэнэр шамыч дэч.

СИМОНЖЭНКОВА Матрьона Кузьминична—„Октябрьская Революция" лӱмэш фабрик пашазэ, служышо да инжэнэр шамыч дэч.

ШАПОВАЛОВ Йэвдоким Илларионович—Краснодар край „Новый мир" колхоз колхозник-шамыч дэч.

ИЭВТУШЭНКО Дмитрий Матвэйэвич—Киэв коммунистичэский организаций дэч.

ИУСУПОВ Усман—Узбэк коммунистичэский организаций дэч.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт прэдсэдатэль—М. КАЛИНИН.

СССР Цэнтральнэ Исполнитэльнэ Комитэт сэкрэтарь олмэш СССР ЦИК Прэзидиум члэн—А. АНДРЭЙЭВ.

Моско, Крэмль. 1937 ий 11 октьабрь.

ВКП(б) ЦК-н плэнумжо нэргэн информационно увэртарымаш

11-12 октьабрьыштэ ВКП(б) Цэнтральнэ Комитэтын чэрэтан плэнумжо лийын.

Плэнум СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ шотышто избиратэльнэ кампанийын вопрос-шо-шамычымончэн, соотвэтствуйущий пунчалым луктын.

Тылэч посна плэнум СССР Вэрховный Совэтыш сайлымаш лийшаш дэнэ партийнэ организаций-шамычын организационно-пропагандистский пашашт нэргэн пунчалым луктын.

Плэнум ВКП(б) ЦК Политбӱро члэн кандидат составыш ВКП(б) ЦК сэкрэтарь Н. И. Йэжов йолташым пуртэн. (ТАСС).

СССР ЦИК ИЗБИРАТЭЛЬНЭ ОКРУГ-ШАМЫЧЫМ УТВЭРДИТЛЭН

СССР Конституцийын 34 дэн 35 статьашт да „СССР Вэрховно Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэньын" 21, 22, 23 и 24 статьашт нэгызэш, СССР ЦИК тэний 11 октьабрьыштэ Ушэм Совэтыш сайлышашлан 569 избиратэльнэ округым да Национальность Совэтыш сайлышашлан 574 избиратэльнэ округым ыштэш пунчалын.

Марий АССР-ыштэ тыгай избиратэльнэ округым ыштымэ:

а) Ушэм Совэтыш сайлышашлан **Йошкар-Ола избиратэльнэ округ 340 №** (цэнтр—Йошкар-Ола).

Йошкар-Ола да район-шамыч: Йошкар-Ола, Оршанкэ, Сотнур, Звэнига, Кырык-Мари, Йоласал да Иурин.

Шэрнур избиратэльнэ округ 341 № (цэнтр—Шэрнур сэла).

Район-шамыч: Шэрнур, Косолоп, Марий-Турэк, Параньгэ, Кужэнэр, У-Торйал, Пэктубай, Ронго да Морко.

б) Национальность Совэтыш РСФСР дэч сайлышашлан.

Казанский избиратэльнэ округ 18 № (цэнтр Казань ола).

Татар АССР, Марий АССР да Мордва АССР.

в) Национальность Совэтыш Марий АССР дэч сайлышашлан:

Йошкар-Оласэ избиратэльнэ округ 397 № (цэнтр—Йошкар-Ола).

Йошкар-Ола да районшамыч: Ронго дэн Йошкар-Ола (йал совэт-шамыч: Корьаково дэн Большэ-Чигашэво).

(Йошкар-Ола сэльский избиратэльнэ округ 398 № (цэнтр—Йошкар-Ола).

Йошкар-Ола район (йал совэт-шамыч: Мэдвэдэво, Шэкльанур, Аргамач, Ошургӧ, Йэльнаги, Арбан, Цибикнур, Нужйал, Кӱшнур, Кома, Павлово, Кньажна, Кузнэцово, Большэ-Акашэво, Иэжово, Азаново, Кукмор, Чка-Энэр, Михайлово да Шаплак).

Оршанкэ избиратэльнэ округ 399 № (цэнтр—Оршанкэ сэла).

Район-шамыч: Оршанкэ дэн Пэктубай.

Кужэнэр избиратэльнэ округ 400 № (цэнтр—Кужэнэр сэла).

Район-шамыч: Кужэнэр дэн Параньгэ.

Шэрнур избиратэльнэ округ 401 № (цэнтр—Шэрнур сэла).

район-шамыч: Шэрнур дэн У-Торйал.

Марий Турэк избиратэльнэ округ 402 № (цэнтр—Марий-Турэк).

район-шамыч: Марий-Турэк дэн Косолоп.

Морко избиратэльнэ округ 403 № (цэнтр—Морко сэла)

Морко район.

Звэнига избиратэльнэ округ 404 № (цэнтр—Звэниговский затон пашасэ посьолко).

Звэнига район (Лопатин посьолко дэч посна).

Лопатин избиратэльнэ округ 405 № (цэнтр—Лопатино пашасэ посьолко).

Лопатино пашасэ посьолко да Сотнур район.

Кырык-Марий избиратэльнэ округ 406 № (цэнтр—Козмодэмьанск ола).

Козмодэмьанск ола да район-шамыч: Иоласал дэн Кырык-Мари (йал совэт-шамыч: Троицко-Посадский, Красногорский, Владимирский, Покровский, Красноволжский, Усолинский, Мало-Сундырский да Кузнэцовский).

Иурин избиратэльнэ округ 407 № цэнтр— Иурино пашасэ посьолко).

район-шамыч: Иурин дэн Кырык-Мари (йал совэт-шамыч: Отар, Иуксар, Иэршово-Кушэргинский, Ардинский, Ахмылово, Ахпэрск, Кумья, Шудугуж, Нэжнур, Васэнин, Ломбэнур, Кибэйэв дэн Широ-Кундыш. (ТАСС)

Октьабрь пайрэм лӱмэш сылнэмутан журнал

Йошкар-Ола Марпэдинститут пэлэнсэ литэратур кружок Кугу Социалистичэский рэвольуцийын 20-шо идалыкшылан вийан йамдылалтэш. Кызыт литкружок Октьабрь пайрамлан студэнт-шамычын возымо ойлымашым, очэркым, почэламутым погэн „Юность" лӱман сылнэмутан журналым йамдыла. Журнал лукташ рэдколлэгийым сайлымэ. В. Рожкин.

14-шэ область комсомол конфэрэнций пэтырныш

13 октьабрьыштэ 14-шэ область комсомол конфэрэнций шкэ пашажым пытарыш.

ВЛКСМ обкомын пашажэ нэргэн Рӓбчиков йолташын отчэтно докладшэ почэш прэний кок кэчэ шуйнэн. Прэнийыштэ ойлаш возалтшэ 76 йэнг гыч 56 йэнг ойлэн. Нуно ВЛКСМ обкомын пашажым пэш чот критиковатлэныт.

ВЛКСМ обкомын у составышкыжэ сайлаш 71 кандидат в ы д в и г а т л а л т э. Кажнэ кандидатурымат конфэрэнций пэш сайын тэргыш да тайнэ голосоватлышаш спискэ гыч 25 йэнгым лукто.

* * *

XIV область комсомол конфэрэнций дэлэгат-шамыч нэргэн мандатнэ комисс вуйлатышэ Кротов йолташ интэрэснэ данный-шамычым увэртарыш.

124 дэлэгат-шамыч кокла гыч 82 дэлэгатшэ область конфэрэнцийыш пэрвой сайлалтыныт. 68 дэлэгат-шамыч высший да кыдалаш образованьан улыт. 13 дэлэгат-шамыч социалист пасу стахановэц, 11 дэлэгат-производствылась стахановэц шамыч улыт. Кажнэ дэлэгатынат оборонно значокшо уло, а йужыжын—кум значок.

13 октьабрьыштэ ВКП(б) обком сэкрэтарь Врублэвский йолташ ойлыш. Тудо ВЛКСМ область конфэрэнцийын кӱкш идэйнэ-политичэский уровэнь дэнэ эртымылан аклыш. Комсомол пашам сайэмдымэ, комсомол радамым калык тушман дэч эрыктымэ шотышто тудо конфэрэнций дэлэгат-шамыч ончылан пэш кугу принципиальнэ задачэ-шамычым шындыш.

ВЛКСМ обкомын пэрвой плэнумжо

14-шэ область комсомол конфэрэнцийын сайлымэ у комитэтын пэрвой организационный плэнумжо 13 октьабрьыштэ эртыш.

Плэнум ВЛКСМ обком сэкрэтарьлан Рьабчиков йолташым сайлыш.

Закрытый тайнэ голосованьэ дэнэ ВЛКСМ обком бӱро члэнлан Рьабчиков, Кондратьэв, Таныгин, Йаналов, Корьукин, Мэлэдин, Кротов, Вэдэрникова, Эрский йолташ-шамыч сайлалтыныт.

ВЛКСМ обкомын руководьащий комсомол органшамыч отдэл (ОРКО) вуйлатышылан Кондратьэв, крэсаньык молодьож отдэл вуйлатышылан Корьукин, тунэмшэ молодьож отдэлым вуйлатышылан Таныгин йолташ-шамыч пэнгыдэмдалтыныт.

„Рвэзэ коммунист" газэт рэдактырлан Эрский йолташ пэнгыдэмдалтын.

ВЛКСМ ОБКОМЫН У СОСТАВШЭ

14-шэ Область комсомол конфэрэнций ВЛКСМ обкомын у составышкыжэ закрытый тайнэ йӱклымаш дэнэ тыгай йолташ-шамычым сайлэн:

1. Врублэвский.
2. Чэркасов (Йошкар-Ола)
3. Мэркулов (Пэдинститут)
4. Вэдэрникова (Горкомол)
5. Салмин (Звэнига)
6. Толстова (Бумстрой)
7. Йаналов (Обкомол)
8. Рьабчиков (Обкомол)
9. Роллэ (ВКП(б) Горком)
10. Мизотина (Бумстрой)
11. Рудаков (Косолоп)
12. Вэсэлов (Косолоп)
13. Кондратьэв (Сотнур)
14. Корьукин (Бумстрой)
15. Таныгин (Обкомол)
16. Казанцэв (Кужэнэр)
17. Алмакаэв (Сотнур)
18. Мэлэдин (Горкомол)
19. Марышэв (Йурино)
20. Полушин (Ронго)
21. Бадьин (Оршанкэ)
22. Бушков (Параньгэ)
23. Кротов (Йошкар Ола)
24. Пэкпаэв (Шэрнур)
25. Танаков (Йошкар-Ола район)
26. Афанасьэва (Торйал МТС-н стахановкажэ)
27. Чэгаэв (Торйал)
28. Корольэв (Торйал)
29. Сорокин (Ронго)
30. Архипов („Кр. Волгарь")
31. Лэбэдэва (Кырык-МарийМТС-н стахановкажэ)
32. Звэрэв (Пэктубаэво)
33. Макаров (Йошкар-Ола)
34. Эрский (У Торйал)
35. Рьабинин (Ронго МТС-н стахановэцэ)
36. Валиуллина (Параньгэ)
37. Голунов (Кырык-Марий)
38. Йаранова (Йоласал)
39. Апасэйэва (Йоласал)
40. Филиппов (Мари-Турэк)
41. Иванов (Обкомол)
42. Никитина (Морко)
43. Пинайэв (Обкомол)

ВЛКСМ обком члэныш кандидатлан 7 йэнг, рэвизионно комиссийыш 5 йэнг сайлалтыныт.

Конфэрэнций дэч вара ВЛКСМ обкомын пэрвой организационный плэнумжо лийэ.

ВКП(б) Марий Область комитэтлан

Мэмнан эпохысо замэчатэльнэ докумэнт —у Сталинский Конституций нэгызэш Вэрховно Совэтыш сайлаш мэмнан элын йамдылалтмыжэ годым калык тушман-шамыч шкэныштын шакшэ подло пашаштым партий дэн правитэльствын мэроприйатийыштым кӱрылмашкэ виктарат, утларак отвэтствэнэ участкыш шӱшкылтын, шкэныштын прэданность чурийышт дэнэ лэвэдалтын, посна вуйлатышэ-шамычын бэспэчностьыштым да ротозэйствыштым кучылтын, посна случайлаштэ партийнэ дэн комсомол организацийлашкэ пурэн шкэныштын гнусно, врэдитэльский пашаштым ыштылыт. Политичэский бэспэчность дэн ротозэйство улмо дэнэ комсомол организацийыш, дажэ комсомол вуйлатышэ органышкат ш ӱ ш к ы л т м ӧ факт мэмнан Марий область комсомол организацийыштат лийын. Нинэ факт-шамыч мэмнан Марий область комсомол организаций дэч практичэский пашаштэ политик шотышто пӱсылыкым, большэвик бдитэльность йӧнталмым, калык тушман-шамычым разоблачитлымаштэ партийнэ организацийлан полшэн, шкэ радамым рэшитэльнэ эрыктымашым трэбытлат.

Мэмнан рэспубликыштэ, пӱтынь эл сэмынак, замэчатэльнэ молодьож, Сталинский эпохысо молодьож кушкэш, промышлэнность дэн йал озанлыкыштэ стахановэц шамыч радам пукэмэш. Мэ шкэнан ӱмбак задачым налына: нунын шкэнан влийаньына дэнэ да политичэский воспитаньэ дэнэ авалтэна да тидэ молодьож гыч коммунистичэский обшэствэ ыштышаш вэрч чын кучэдал кэртшэ, политичэский грамотно у комсомолэц-шамычым таптэн луктына.

XIV-шэ Марий область к о м с о м о л конфэрэнций ВКП(б) Область Комитэтым да тудын гоч Рэспубликын чумыр партийнэ организацийжым ӱ ш а н д а р а: конфэрэнций большэвистский самокритикын уло сэрйозностьшо дэнэ комсомол организацийын чыла пашажымат обсудитла да ушэ йонгылыш дэн ситыдымашым тӱжвак луктэш. Марий комсомол организаций шкэ пашажым йӧршынак у сэмын ышташ тӱналжэ маньын практичэский мэроприйатьэ-шамычым ышта да партийнэ организацийын чыла пашаштыжэ чын помощник лийэш.

XIV Марий область комсомол конфэрэнцийын салам тэлэграмжэ.

Сайлымэ законым тунэмыт

Йошкар Ола фэльдшэр-акушэр школышто тунэмшэ-шамыч у избиратэльнэ законым тунэмаш кажнэ курслаштэ кружоким организоватлэныт.

Комсомолэц - шамычын посна кружокыштышт занатий поснак активнэ эртэ. Комсомолэц-шамыч тидэ тэмэ дэнэ кутырат, йодыштыт. Пропагандист Копкин чыла йодышланат сай умландара. С. Таныгин.

14-шэ область комсомол конфэрэнцийыштэ ВКП(б) Обком сэкрэтарь Врублэвский йолташын ойлымыжо гыч

Совэт власть лиймэ дэч вара мэмнан МАССР коммунист партий вуйлатымэ почэш пэш шуко ончык кайэн, кугу сэнгымаш-шамычым ыштэн. Социалистичэский строитэльствын чыла участкылаштыжат комсомол шкэ инициатившым ончыктэн.

Пашаштэ сэрьйозно йонгылыш-шамыч, бдитэльностьым нўшкэмдымаш, критик дэн самокритикым ишэн шогымаш идиотский чэр—бэспэчность, ок лий ыльэ гын, мэмнан сэнгымашна адакат утларак лийэш ыльэ. ВКП(б) ЦК-н фэвраль-мартысэ плэнумыштыжо Сталин йолташын ончыктымо йонгылыш-шамыч марий партийнэ, комсомол организацыланат тўк нат. Калык тушман—троцкист, буржуазнэ националист-шамыч дэнэ кучэдалмашым пэш вара тўнгалмэ. Калык тушман-шамыч руководьаший пашашкэ пурэн шуко врэдитлэныт. Тугак маскым чийэн ВЛКСМ обком бўрошкат логалын, шкэныштын враждэбнэ пашаштым ыштэныт, молодьож воспитатлымэ пашам врэдитлэныт.

Тушман-шамычым шалатымэ. Но мэ чыла разоблачитлэн пытарэн улына манын шонаш гын, путырак кугу йонгылыш лийэш. Кö тушман-шамыч шотышто шкэнжым нэйтральнэ позицийыштэ кучаш тырша, двурушничатла, тудым тэргаш кўлэш. Задачэ—тушман-шамыч дэнэ крэдалмашым лушташ огыл, а утларак вийангдаш. Тушман-шамычым—троцкист, буржуазнэ националист-шамычым мучашыш тумэш разоблачитлымашлан союз кöргö дэмократийым восстановитлаш, рэвольуционно бдитэльностьым писэмдаш, критик дэн самокритикым нöлташ кўлэш.

Молодьож коклаштэ политичэский воспитатэльный паша—комсомолын эн главный задачыжэ. Комсомол пашайэнг-шамычты шотышто шуко ойлат, но альэ тыршэн пашам ыштымаш укэ. Комсомолэц-шамыч дэн нэсойузно молодьожым учобо дэнэ формальнэ гына авалташ огыл, а мэмнан паша рэзультатна дэнэ молодьожлан большэвистский качэствым пуаш — Лэнинско-сталинский партийлан прэданнэ лийаш, родиным йöраташ, бдитэльностьым, принципиальностьым, калык тушман дэк нэпримиримостьым нöлташ. Комсомолэц кэрэк куштат ончыл йэнг. Садын дэнэ тудлан нинэ качэствэ-шамыч дэнэ овладэватлаш кўлэш. Комсомолэц чэстный да правдивый, принципиальнэ йэнг лийман. Чэстнэ, поро совэсть дэнэ, чумыр энэргий дэнэ пашам ыштымаш, партийлан прэданнэ, дисциплинированнэ лиймаш—эн шэргэ. Чыла бэзобразий да извращэний дэнэ, калык тушман-шамыч дэнэ рэшитэльнэ кучэдалаш кўлэш. Кунам йэнг бэзобразийым ужэш, но тудым пытаршашлан мэрым ок ыштэ,—тидэ эн шучко.

Комсомолэц принципиальнэ ок лий гын, тудо молодьож коклаштэ вожак лийын ок кэрт. Тачэ тыгэ, а эрла вэс сэмын пўтыркалыман огыл. Выдэржаннэ, послэдоватэльнэ лийаш кўлэш. Чумыр шкэ илышым партийын кугу пашажлан, коммунизм ыштымэ пашалан пуман. Мэмнан партийын пашажлан мучашыш шумэш прэданнэ лийаш, тўнгалмэ пашам мучашыш шумэш шукташ кўлэш. Комсомолэц кристальнэ ару лийман.

Нинэ большэвистский качэства-шамычым тунэм шуаш нэлэ огыл. Но пашажэ тыштэ: тудо кнагам лудмо дэнэ гына ок пуалт. Тэ тушман-шамыч дэнэ кучэдалмаштэ, социалитичэский строитэльствыштэ активнэ участвоватлымаштэ вэлэ принципиальностьым воспитатлэн коммунист лийын кэртыда.

Йолташ отношэньым принципиальность дэч кўш шындымаш—тидэ йонгылыш.

Пашайэнг-шамычым прийатэльский качэствэ дэнэ, родо-тукым, палмэ шот дэнэ ойраш ок лий. Кадрым большэвикла ойрыман. Партийлан прэданнэ ончыл йэнг—стахановэц-шамычым выдвигатлаш кўлэш.

Совэт эл Вэрховно Совэтыш сайлымэ кампаньыш тошкалын. Но мэмнан рэспубликыштэ сайлаш йамдылалтмаш чыла вэрэжак кўлэшын ок кай. Комсомол альэ тидэ пашаштэ начар участвоватла. Тудлан тидэ пэш важный политичэский пашам кидышкыжэ налман, совэтыш эн достойно йэнг шамычым сайлашлан массэ коклаштэ пашам талын ыштыман.

Йоча-шамыч дэнэ шагал огыл пашам ыштымэ. Йоча-шамыч коклаштэ, ачашт дэнэ авашт ончылно, шкэныштым кучэн моштымо, общэствэннэ пашаштэ пионьэр-шамычын авторитэтышт нэргэн лу дэнэ, шўдö дэнэ примэр-шамычым ончыкташ лийэш. Тугэ гынат, йоча-шамыч коклаcэ пашам комсомол организаций луштэн. Посна школлаштэ калык тушман-шамыч шакшэ пашаштым ыштылыт, коммунистичэский воспитаньым кўрлаш тыршат. Комсомоллан пионьэр организацийым пэш сайын вуйлатыман, школлаштэ чыла тушман элэмэнт-шамычым разоблачитлыман.

Кажнэ районыштат пионьэр пöрт лийжэ!—манмэ лозунгым комсомол организаций-шамыч руалтэн огыт ул. Кажнэ районыштат пионьэр пöртым, клубым ышташ мэмнан чыла условий уло. Районышто пионьэр пöрт лиймэ шот дэнэ мэ тэндан пашадам аклаш тўнгалына.

Вашкэ Кугу Социалистичэский рэвольуцийын 20 идалыкшэ шуэш. Тудым кугу сэнгымаш-шамыч дэнэ ваш лийашна кўлэш.

Марбумкомбинатым ходыш колтыман, йытын заготовко планым тичмашын тэмыман. Тыштэ комсомол активлан шкэ организаторский способностьшым ончыктыман.

Партий вуйлатымэ почэш комсомол шкэ ончылныжо шогышо задачэ-шамычым чэсть дэнэ шукта, манын ўшанэна.

2 тылзылан дэкрэтнэ отпускым налыныт

Ронгго район, „Шэмэр Марий“ колхозышто мўшкыран 20 ўдрамаш шамыч 2 тылзэ гыч дэкрэтнэ отпускым налыныт.

Тыгак Сталин лўм колхозыштат мўшкыран ўдрамаш-шамычлан дэкрэтнэ отпускым пумо. Булыгин.

МЭМНАН ОНЧЫЛНО ШОГЫШО ЗАДАЧЭ-ШАМЫЧ

ВЛКСМ ЦК прэдставитэль БУСЛАЙЭВ йолташын ойлымыжо гыч

ВЛКСМ ЦК-ан IVшэ плэнумыжо дэч вара кок тылзат эртыш. Тидэ плэнумышто тушман-шамычын комсомолыш маскироватлалтын шўшкылт кэртмэ причиныштым чыла тўжвакэ лукмо ыльэ.

Причин-шамыч тыгай ыльыч: бэспэчный, ротозэй улмо, комсомолышто тушман лийын ок кэрт манмэ тушман тэорий улмо.

ВЛКСМ ЦК-ан, тудын бўрожын, сэкрэтарь-шамычын, поснак Косарэв йолташын титакышт тыштэ: вуно капиталистичэский окружэньэ да рэвольуционно бдитэльностьым нöлтымö нэргэн Сталин йолташын указаньыжым эртэн кайэныт, политичэский сокыр лийыныт.

Мэ тушман-шамычым разоблачитлымаштэ вараш кодын улына. Тидэ шотышто альэ тўнгалтышым вэлэ ыштымэ, тушман-шамыч улыт. Маробком плэнум дэн бўро пашам нэудовлэтворитэльнэ ыштэныт. Тидэ нэргэн тыгай факт-шамыч раш ойлат: Микин, Рьабчиков, моло шамычат калык тушман-шамычым ужде кодыныт. Звэнига райкомолыштак буржуазнэ националист бандэ орудэватлэн, а Звэнигасэ йолташ-шамыч тыштэ шкэ титакыштым ышт ойло.

ВЛКСМ Обкомын йöрдымö вуйлатымэ практикшэ дэнак внутрисойузно дэмократий пудырталтын.

Плэнумышто йужо руководитэль-шамыч, комсомол организацийым куштымаштэ йатыр сэнгымашым ыштэн улына, манын заслугым шкаланышт вожаш тöчышт. 1800 комсомолэцлан да 63 партйадролан кушмаш—тидэ заслуго огыл. Вэт тидэ жапыштак комсомол гыч лукмаш да организаций гыч лэктын каймаш 3000 йэнгыш шуэш. Колхозлаштэ шуко комсомол организаций йомэдэн. 1400 колхозышто комсомол организаций йöршэш укэ. У составлан молодьож дэнэ пашам сайын шындыман.

Комсомол озанлыкыштэ ымогай порьадкэ укэ. Обкомоллан 30000 нарэ комсомол билэтым кучаш кö правам пуэн! Сайын аралыдымылан лийынак 30 комсомол билэтым кольа кочкын.

У-Торйал районышто ик комитэтын сэкрэтарьжэ комсомол дэлам пачэрыштыжэ кийыктэн, протокол-шамычым пырдыжэш пижыктылын.

Политобразованьэ паша начэр шындалтын. Вэт кызыт 800 комсомолэц нигушат ок тунэм. Ўдыр-шамыч коклаcэ пашат пэш ситыдымын ышталтэш.

Тэвэ тыгай 14-шэ конфэрэнцийлан марий комсомол организацийын тўсыжö.

Ындэ тыгай выводым ышташ кўлэш: тушман-шамычым йöршынак пытарышаш вэрч комсомолэц дэн молодьожын кучэдалмыжым вийангдаш кўлэш. Критикым да самокритикым вийангдаш, комсомол гыч йöрдымö-шамычым кожэн лукташ, у кадрым лўддэ выдвигатлаш, комсомол озанлыкыштэ порьадкым шындаш—тэвэ тыгай Марий комсомол организацийын задачшэ. Чыла комсомолэц-шамычым политшколыш шупшын шуктыман. СССР Вэрховно Совэтыш сайлымашлан молодьожым йамдылыман.

Комсомолэц-шамыч Нэкрасовым разоблачитлышт

„Ташнур“ промколхоз пэлэнсэ комсомол организацийыштэ (Звэнига район) ВЛКСМ ЦК IV Плэнумын пунчалжым лончылышт. Комсорг Мамутин йолташын докладшэ почэш критикэ дэн самокритикэ шарлыш.

Комсомолэц-шамыч моралъ шотышто разложитлалтшэ комсомолэц Нэкрасов Николайым разоблачитлышт. Нэкрасов комсомол лўмым шўктэн илэн. Кэнгэжым пашаш лўмлан гына лэктын, шолыштмаш корныш логалын. Тудлан выговорым пумо ыльэ. Но комсоргын бдитэльнэ лийдымыжэ дэнэ Нэкрасовым Козмодэмйан стольар профтэхник школыш тунэмаш колтышт. Нэкрасов туштат осал пашам ыштыл кийэн. 11 сэнтьабрьыштэ школ гыч шылын куржын.

Комсомолэц-шамыч Фэдоров, Варроломэйэв да Пэтров политучобыш коштын огытыл. Нунылан мэр ыштымэ. Погынымаштэ моло ситыдымаш-шамычымат тўжвак лукмо.

Литвин И.

XIV область комсомол конфэрэнцийын дэлэгат-шамыч пырдыж газэтым лудыт! Шола гыч пурлашкэ: П. Морозов, В. Пономарэнко, Н. Чэгаэв.

150

КАПИТАЛИСТ ЭЛЛАШТЭ

Испан калыкын фашист интэрвэнт-шамыч ваштарэш гэройла крэдалмыжэ.

Сӱрэтыштэ: рэспубликан испанийын калык просвэщэньэ министржэ Хэсус Эрдиандэс (коммунист) Листэр дивизийын бойэцшэ-шамыч ончылно выступатла.

(Сойузфото).

Испан граждан сар фронтлаштэ

(ТАСС-ын увэртарымыжэ почэш)

Сэвэрнэ фронт

Восточно сэкторышто мӓтэжник-шамыч талын крэдалмэк йатыр кӱкшака вэрым сэнгэн налыныт да Даго дэн Паррэс мартэ ончылтэныт.

Йужно сэкторышто тушман войска Пэнья Бухан дэн Мола дэ Арком сэнгэн налын.

Восточно (Арагон) фронт

Тэруэль сэкторышто рэспубликанэц-шамыч Торрэмоча — Торрэласэрсэль — Сингра вэлыштыла мӓтэжник-шамычым атаковатлэн, тушманым Торрэмоча мартэ чактарэныт.

Цэнтральнэ фронт

Рэспубликанэц-шамыч Эстрамадур корнышто мӓтэжник позицийыш атаковатлэн, тушманым чактарэн куржыктэн. Мӓтэжник артиллэрий Мадридыш шолдра калибран снарьад дэнэ лӱлдын. Граждан калык коклаштэ колышо дэн сусыргышат лийын.

Йужный фронт

Вильануэва дэль Дукэ гыч Бэльмэсыш да Инхоос гыч Пэньарройыш кайшэ корно вожышто (Кордова провинций) рэспубликанэц-шамыч мӓтэжник-шамычын пэрвой линийыштым налыныт да умбакыжэ наступатлат.

* * *

Арагон фронтышто йужышто кок кана крэдалмэ годым рэспубликан льотчик-шамыч 7 мӓтэжник истрэбитэльым волтэн шуэныт, шкэшт ик самольотым йомдарэныт. Кум итальан льотчикым пленыш налмэ, ик льотчик йӱлэн.

Фашист авиаций восточно фронтышто Граньэн йалыштэ госпитальым шалатэн.

Йапон самольот-шамыч Англий посольствын автомобильышкышт лӱлдыныт

12 октьабрьыштэ англий посольствын кум автомобильжэ ӱмбак, Нанкин гыч Шанхайыш каймэ корнышто, 6 йапон самольот пульэмьот дэнэ лӱлдын. Пассажир кокла гыч иктат эн гэкыш вэрэштын огыл. Чыла автомобильыштат кугу англий флаг-шамыч лийыныт.

Англий власть-шамыч тидын нэргэн йапон власть-шамычлан увэртарэныт. Йапон власть-шамыч англий автомобиль шамычын Нанкин гыч Шанхайыш кайшашышт нэргэн вимогай шижтарымашым налын овал манын увэртарэныт.

Китайыштэ троцкист бандым лӱймаш

Туанси провинцийыштэ пэрэворотым ышташ тӧчышӧ Ван-Гундум да тудын вуйлатымэ 72 троцкистан бандым лӱймӧ, манын „Синчжунжибао" газэт увэртара.

Вайан Кутьурьэн колымыжо

10 октьабрь кастэнэ француз коммунистичэский дэпутат Вайан Кутьурьэ колэн.

Поль Вайан Кутьурьэ, францийысэ коммунистичэский партий дэн калык фронтын ик эн палэ йэнжэ, 1892 ийыштэ шочын. Рэвольуционно движэньыш 1916 ийыштак ушнэн.

1918 ий сэнтьабрьыштэ Вайан Кутьурьэ Парижын ик округшо гыч палатыш дэпутатлан сайлалтын ыльэ. Ты жап гычак тудо Францийыса социалистичэский партийын рэвольуционно частьым Коминтэрныш ушнаш вэрч кучэдалэш да 1920 ийыштэ коммунистичэский партийыш пура.

1921 ийыштэ Вайан Кутьурьэ Коминтэрнын 3-шо конгрэсышкыжэ дэлэгатлан сайлалтэш, тылэч вара вашкэ Француз Компартийын Рӱдӧ Комитэт члэнжэ лийэш.

Пэш сай журналист Вайан Кутьурьэ Француз коммунистичэский партийын Рӱдӧ органыштыжэ—„Юманите" газэтыштэ активнын участвоватлыш, а 1935 ийоктьабрьыштэ „Юманитэн" главнэ рэдакторлан шогалталтын. Вайан Кутьурьэ ты пашаштэ Францийыштэ калык фронтым ыштышаш дэн пэнгыдэмдышаш вэрч активнын кучэдалэш, фашист Дорио дэн тудын троцкист бандыжын шпион да прэдатэль пашаштым разоблачитла.

Вайан Кутьурьэ „ожсо сарыштэ лийшэ-шамыч ассоциацийын" рэвольуционно пашаштыжэ эрэак активнын участвоватлэн, сарын шучкылыкшо да тудым ылыштышэ фашист агрэссор-шамыч ваштарэш кучэдалын.

Вайан Кутьурьэ рэспубликан Испанийым аралымаштэ активнын выступатлэн. Тудо баск калыклан полшымо Француз комиссын прэдсэдатэльжылан сайлалтын ыльэ.

Вайан Кутьурьэн колымыжо—Францийын коммунистичэский партий дэн народно фронтлан нэлэ йомдарымаш.

Комсомол организаций гыч тушманым эрыктыман

28 сэнтьабрьыштэ Морко пэдучилищэ пэлэнсэ комсомол организацийын погынымашыжэ эртыш. Погынымаштэ комсомолэц-шамыч ВЛКСМ ЦК-ан IV Плэнумын пунчалжым лончылышт. Комсомол комитэт сэкрэтарь Рыбаковын докладшэ почэш прэнийыштэ 17 комсомолэц кутырыш.

Прэнийыштэ кутырышо-шамыч школышто кужу жап калык тушман—буржуазнэ националист-шамычын ыштымэ шакшэ пашаштым ончыктышт.

Школышто осалланышэ калык тушман, буржуазнэ националист-шамыч пэдучилищэ гыч у школ пашайэн-шамыч лукмашым чараклэныт. Нуно шкаланышт кэлшышэ пашайэн-шамычым гына школ гыч туныктэн луктын тыршэныт.

Тэвэ буржуазнэ националист шамычын подпэвалышт Малинин дэн Васильэв школышто пэрвой кэчэ гычак шакшэ пашаштым ышташ тӱнгалыныт. Кызыт нуным разоблачитлымэ.

Пэдучилищыштэ альэ тушман шамычын косашт кодыныт. Ожнысо комсомол комитэт сэкрэтарь, буржуазнэ националист Голубкинын шӱжаржэ Голубкина А. калык тушман, буржуазнэ националист-шамычын (Н. С. Мухин, Йагодаров, Модин, Голубкин, Чэмэков) шакшэ пашаштым лэвэд шогэн, нунын дэнэ кэлшэн илэн. Комсомолка Стэпановам ондалэн Чэмэковын влийаньышкыжэ пуэн. Но калык тушманым, буржуазнэ националистым лэвэдын, аралэн шогышо Голубкина комсомол радамыштак кодын. Тудлан комсомолышто вэр лийман огыл.

Прэнийыштэ выступатлышэ шамыч комсомол комитэтын тунэмшэ-шамыч коклаштэ политичэский воспитаньым начар ыштымыжым ончыктышт. Политичэский воспитаний лийдымэ дэнак комсомолэц-шамычын бдитэльностьышт лийын огыл. Комсомолэц-шамыч тушман-шамычым ужын, нуным разоблачитлэн моштэн огытыл. Посна комсомолэц-шамыч (Стэпанова, Груздэв, молат) калык тушман-шамычын кидышкышт логалэдэныт.

Морко пэдучилищэ комсомол организацылан шкэ пашаштыжэ рэшитэльнэ ваштал тышым ыштыман. Комсомол организацым калык тушманын косашт дэч, разложитлалтшэ элэмэнт шамыч дэч лишыл жапыштак эрыктыман.

Николайэв Ник.

Газэтым шара

Морко пэдучилищыштэ тунэмшэ Сэргэйэв Йван тунэмшэ-шамыч коклаштэ газэт шарымэ пашаш сайын пижын. Кызыт тудо 90 экзэмпльар тӱрлӧ газэтлан подпискым погэн. Тужэчын 27 экзэмпльаржэ „Рвэзэ Коммунист" газэт.

—Октьабрь рэвольуцийын 20 идалыкшылан 100 экзэмпльар тӱрлӧ газэтым шараш мутым пуэм,—манэш Сэргэйэв йолташ.

Романов Никита.

Йапон пират-шамыч

Питартыш тылзыштэ йапон войэннэ корабль-шамыч 200 китай колызо суднэм пуртэн колтэныт да 500 колызым пуштыныт.

Тидэ пират паша сэр воктэнсэ йалыштэ крэсаньык-шамычым пэш чот тарватэн. Сватоу районышто чыла крэсаньык—изигэ, кугугэ — шкэ йалыштым аралашлан добровольчэский отрьадыш организоватлалтыт.

Альохин—Эйвэ

Тӱньамбал чэмпион лӱмым налашлан Альохин дэн Эйвэн модмо матчыштэ 3-шо дэн 4-шэ партийым иктыжат сэнгэн огыл. Счот—2:2.

Воспитатэльнэ паша ок ыштал

Тунэмаш тӱнгалмылан тылзат эртэн, но Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто (Ронго район) воспитатэльнэ паша альат ок ышталт. Школышто пионэр отрӓд пашам ок ыштэ.

Воспитатэльнэ пашам ыштыдымэ дэнэ школышто йӧрдымӧ койыш шарлаш тӱнгалын. Туныктышо-шамыч воспитатэльнэ пашам ыштымэ олмэш чараклат вэлэ. Туныктышо комсомолэц Загайнов О. П. тунэмшэ-шамычым осал мут дэнэ лӱмдылэш. 6 классыштэ литэратур урок годым, тунэмшэ-шамычын ынглыдымэ мутым йодмыштлан, Загайнов нуным тӱрлын лӱмдыльӧ.

Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто пионьэр пашам вийангдаш кӱлэш. А пионьэр-шамычым мыскылышэ Загайновым мут вучаш шогалтыман.

Н. А.

Туныктышо укэ

Куптӱр пэлэ кыдалаш школышто (Торйал район) химий дэнэ да зоологий дэнэ туныктышо укэ.

Данилов Б.

* * *

Кузнэцово пэдучилищыштэ (Иошкар Ола район) ындэ ик тылзэ эртыш, историй дэнэ туныктышо укэ. Тунэмшэ-шамыч историй дэнэ туныктышым шуко йодыныт гынат, дирэкций „тэвэ толэш, альэ шуыда" вэлэ манэш.

Михайлов Ильа.

Врид. отв. рэдактора—А. ЙАНАЛОВ.

Упол. Марлита А-388 Тираж 2860 Иошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ М. К